

Перець

1991
ВЕРЕСЕНЬ
№17
ISSN
0132-4462

ДОПЕКЛО!

ДАЄШ ВАЛЮТУ!..

Як стверджують компетентні фахівці, перехід до ринку в нашій країні вже почався. Посуну до нього увесь наш звичайний народ хай хоч і не дружно, зате злагоджено, наче армія Суворова через Альпи. До самого перевалу, правда, ще далеченько. Однак термінологія нових економічних відносин уже в усіх на вустах.

А тут іще й реклама до цієї справи всенародної піднялася, призначаючи маси до нового економічного мислення. Розгорнув газетку на дозвіллі, а там реклама такі вже райдужні перспективи перед тобою розмальовує! Якесь фірма комп'ютер найсучасніший на продаж пропонує, якийсь кооператив — відеосистему, ще хтось — «Мерседески», який щойно з конвеєра скотився, а дехто — портативну свиноферму для фермерського господарства...

Ну чого ж не купити?! Якщо те все в ім'я та на благо людини спрямовано. Сам бог велів! Бери — купи! І не сумнівайся. Вже, дивись, і рука до кишені потягнулася. От-от захрумтять з гаманця трудові карбованці...

Якби ж!.. Хоч і м'яко та реклама стелить, та тільки твердо спати. Позаяк є в ній один маносніський пункт, чи то пак речення, яке, власне, всі добрі реклами починають нанівещь зводять. Товари, виявляється, реалізуються тільки за вільно конвертовану валюту.

Оваа!.. А де ж її, ту тверденьку брати!.. Це ж вам — не карбованець наш дерев'яний, кризовою економікою знецінений та інфляцією спалюжений. Так що за персональний комп'ютер чи за сівалку з програмним керуванням фунтами стерлінгів, будь ласка, розплатіться. А їх, як відомо, на нашому монетному дворі не карбують.

Отож валюту заробити треба. Тим паче, на всіх рівнях тепер тільки й чуємо: «Заробляйте валюту!..»

От тільки як — чомусь ніхто не каже. А й справді, як тим же людям простим і нехитроумним оту славнозвісну валюту заробити? Навіть не для того, щоб одразу із трамвая на «Мерседес» пересісти. А для того, щоб не почувати себе другосортною людиною, коли проходиш повз вітрини отих валютних магазинів, що, як гриби, починають розмножуватись по нашій країні.

Якщо навіть великі підприємства та колгоспи ще не навчилися як слід ту валюту заробляти. Що їм, власне, окрім сировини, за ту валюту продавати? Продукція ж у нас, самі знаєте, яка — м'яко кажучи, малоконкурентна. Та й потім ще й інші фактори на перепоні постають. Рідний карбованець і досі неконвертованим по країні ходить, перекриваючи тим самим канали для зарубіжних інвестицій, зберігаються ліцензії на імпорт та квоти на експорт... Особливо не розженешся!

Що ж тоді за людей звичайних уже казати. От і крутяться вони, охоплені валютною лихоманкою, хто як може. Хто ту валюту за курсом чорного ринку виміняє, давши поживу валютним спекулянтам, а хто — іншим шлях знайде. Придбає, скажімо, туристичну путівочку на поїздку до Дрезденської галереї... І повіз контрабандою за кордон утюги із терпугами. Аби десь на Маршалковській чи якійсь штрассе зелененькі за них виручити...

А з галереєю можна і почекати. Бізнес є бізнес. Тільки чи додає така його сумнівна основа слави та авторитету нашим людям?

Авжеж, ми хочемо увійти до цивілізованого світу. Але і входить в нього треба також цивілізовано. Якщо ми обрали шлях ринку, то його структури передбачають і створення внутрішнього ринку самої валюти. Принаймні, у країнах колишньої соціалістичної співдружності це вже є. Валюту там міняють громадянам країни мало не на кожному кроці.

В усякому разі, тоді, маючи в кишені наші держзнаківські карбованці, ми могли б у себе вдома поміняти їх на будь-яку кількість валюти. За її офіційним міжнародним курсом. Де, сподіваємось, згодом і наша грошова одиниця, яка стане нарешті конвертованою, цінуватиметься.

БЕЗРОЗМІРНА ДІРКА

Це будемо робити категоричного висновку: дірка — це вже, мовляв, неодмінно ознака якогось негаразду. У решеті, скажімо, чи у друшляку дірки — основні деталі. У бубликах — так собі. Ні добра од них, ні зла.

Але дірки, як виявляється, трапляються і в... законі. Такого сумного висновку дійшли правоохоронці з Житомира...

Працівники відділу боротьби з розкраданням та спекуляцією обласного УВС довідалися, що з воріт обласної оптової бази «Укркультторгу» телевізори вивозять, а до магазинів їх не довозять. Сплавляють десь наліво. А це вже — чистий кримінал. Бо

ж у статті 155³, доточеній до Кримінального кодексу Президією Верховної Ради УРСР 7 березня 1990 року, чітко сказано, що продаж товарів зі складів, баз, із підсобних приміщень підприємств і організацій торгівлі або громадського харчування, а так само приховування товарів від покупців тягне за собою позбавлення волі до одного року, а якщо в особливо великих розмірах, то й до десяти. З конфіскацією майна!

Правоохоронці прикинули, що сплавлені наліво 48 ультрадефіцитних кольорових телевізорів якраз затягнуть на пункт статті «в особливо великих розмірах». Та не на тих натрапили:

— Слухай, Баране, давай укладемо спільну продовольчу угоду!

ЩО Ж ПОРЯТУЄ СВІТ?

Казали, що світ порятує краса,
А зараз говорять уже — ковбаса...

СВОБОДА

На неї довго ми чекали без пуття.
Вона прийшла... Але пройшло життя.

Юрій КРУТЛЯК.

кодекси законів вивчають не тільки правоохоронники, а й правопорушники. Вони ту статтю 155 із позначкою «З» до дірок зачитали, аж поки в ній самій не знайшли безрозмірної дірки. Адже та стаття лякає лише тих, хто працює на торговельних базах, у магазинах та на підприємствах громадського харчування. А про всілякі постачальницькі організації там і згадки немає.

«Отже, жити можна», — подумав начальник територіального управління «Житомир-держпостач» І. М. Лук'янов і одразу ж після виходу в світ цієї грізної статті поєлав на житомирську обласну базу «Укркультторгу» заклопотану депешу з проською відпустити десяток телевізорів для забезпечення ними лікарень. Однак до лікарні потрапив лише один і то «важкохворий», тобто несправний, телевізор. А решту розділили між тими, хто або сидить височенько, або вклоняється низенько. А хворим, на високорациональну думку Ігоря Михайловича, вони зовсім ні до чого. Їх же до болячки не прикладеш.

Тим часом, торішня осінь зашелестіла жовтим листям і... сіро-зеленими купонами. І це підстобнуло начальника управління до рішучіших дій. Поки ще не зовсім закупонилось і ціни не почали вибрикувати, як чорти в лозах, було вирішено хапати все, що під руки підпадало. Цього разу знову «підлізли» телевізори. Тільки вже не десяток, а майже півсотні!

І почав Лук'янов ділити, як сорока-ворона кашку: цьому дам, цьому дам, цьому дам... Собі ж узяв два, своїм заступникам А. М. Башинському та М. Л. Грушку — теж по два, а завідуючим відділами та ще різному дрібнішому начальству кинув по одному.

А попереду всіх — Дорошенко. Хоч він не гетьман, а всього лише персональний водій

директора бази «Укркультторгу», але йому випало телевізорів рівно стільки, як днів у тижні: у квітні на пробу взяв одного, а восени — ще шість. Чотири з них із престижними імпортерними кінескопами.

— От якби до тих семи телевізорів та ще семеро пар очей, то міг би синхронно дивитися аж сім програм! — перешіптувалися заздрісники.

Працівники відділу боротьби з розкраданням та спекуляцією поцікавились у головного організатора лівої торгівлі Лук'янова, як же він зумів обскапати оту грізну статтю 155 з позначкою «З», яка муром стала на шляху лівої торгівлі?

Найкращий захист, як усім відомо, це — наступ. Тож Ігор Михайлович і вдався до цього методу захисту: тицьнув пальцем у ту грізну статтю і запитав: «Де тут, дорогенькі, хоч слово сказано про управління держпостачу? Якщо вмісте читати, то візьміть очі в руки і читайте.

Продовження на стор. 4.

ТЕЛЕГРАФНЕ перця АГЕНТСТВО

БУДЕ ЛЕГШЕ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА область. (Кор. ТАП). При Кутському лісокомбінаті, що на Косівщині, планується відкрити курси для покунців, котрі придбали меблі цього підприємства. Тут досвідчені фахівці навчать, як зібрати, приміром, шафи без відповідної фурнітури. Одним з перших слухачів цих курсів буде житель с. Крайнього Надвірнянського району Д. П. Попович, котрий з березня місяця сушить голову над продукцією меблевиків.

ЧАС НА РОЗДУМИ

ВІННИЦЬКА область. (Кор. ТАП). Відколи у селі Вербка Крижопільського району з'явилася телевізійна антена на прийом другої програми Українського телебачення, у її жителів тут же знайшовся час на роздуми: кому дякувати — чи виробникам тієї антени, чи її встановлювачам? Бо як тільки антена застриміла у небо, голубі екрани в хатах кол-госпників тут же погасили. І тепер нема на них ні другої Української, ні першої Центральної програм. Темно — як у погребі.

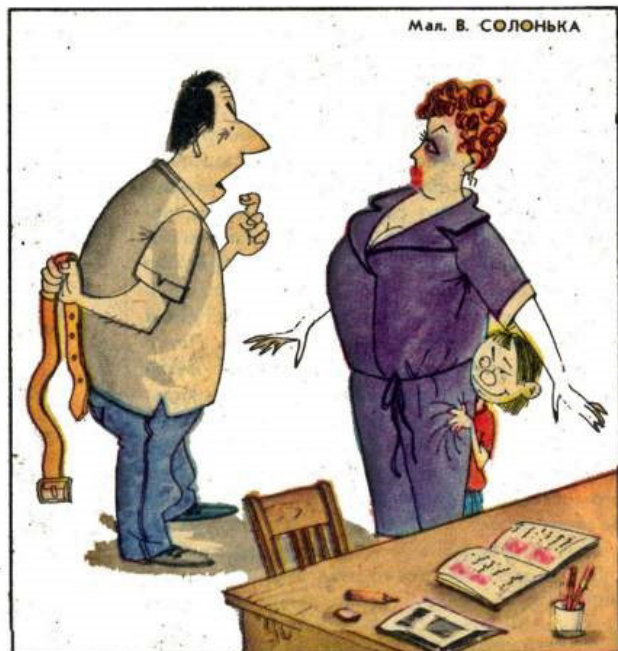
ПОДВІЙНА ГАЗИФІКАЦІЯ

ЧЕРНІГІВСЬКА область. (Кор. ТАП). Майже два роки житель міста Прилуки В. А. Радченко оббивав пороги об'єднання «Міжрайгаз» та міськвиконкому із одним-єдиним проханням: допомогти замінити поламану газову плиту в його приватному будинку по вулиці Молодіжній, 31. Але голос прохача так і не було почуто. І ось чому. Виявляється, облвиконком прийняв рішення, що газові плити продаються тільки під газифікацію будинків. Отже, В. А. Радченку, видно, знову доведеться газифікувати свою кухню. Бо рішення про поламани газплити облвиконком поки що не прийняв.

НА ЗВАНІЙ ОБІД —
З ОБЦЕНЬКАМИ!

КІРОВОГРАДСЬКА область. (Кор. ТАП). Вироби Олександрійського м'ясокомбінату вже давно зажили слави у місті Світловодську. З нагоди цього жінки виробничого об'єднання «Олімп» вирішили ближче познайомитися із м'ясовиробниками і дати в робітничій ідальні на їхню честь званий обід.

— Але відповіді на своє запрошення ми так і не отримали, — заявили нашому кореспонденту організаторки застілля. — Можливо, комбінатівців налякало те, що разом із запрошенням ми надіслали їм і меню самого обіду, куди входять і пельмені, які вони виробляють. Річ у тім, що після приготування ті пельмені можна відірвати один від одного хіба що обценьками.

— Вимагаю надзвичайних повноважень!

— Ми запросили хіроманта, щоб визначив, скільки ще цьому пам'ятнику жити.

БЕЗРОЗМІРНА ДІРКА

Закінчення. Поч. на стор. 2.

Тут написано про відпуск товарів із баз, підсобних приміщень магазинів та підприємств громадського харчування. А в нас, звиняйте нас за слова, — не база, не магазин і не ресторан. А управління. А раз управління у статті не згадано, значить і торгувати нам не заборонено — чи то, як по-вашому, наліво, чи то направо. А все, що не заборонено, — дозволено».

Присоромлені оперативники поховали свої розпочаті протоколи і позадикували до дверей.

Та що Лук'янову ті телевізори?! Дрібнота! Он на автомобілі швидко допомогли з червоними хрестами — й то поставив свій хрест: вирвав його з рук облздороввідділу і великодушно простягнув своєму рідному кооперативу «Монтаж». І, кажуть, не за «спасибі»...

Коли в Державтоінспекції відмовились реєструвати медичну спецмашину для кооператорів, то «Монтаж» зробив їй демонтаж. «Умільці» повиривали вмонтовані носилки, рацію, сигналізацію, позамальовували хрести. Але й це не допомогло, реєстрації не відбулося. Одначе не відбулося й вилучення майже викраденої у хворих спецмашини. «Монтажівці» обміняли хрестатого «Рафіка» на звичайного УАЗа і на цьому поставили хрест. Хрест на тій хрестатій машині поставив і тодішній завідувач облздороввідділом (нині заступник міністра охорони здоров'я УРСР) В. М. Пономаренко. Іздать кооператори, то й нехай іздать. Може, і вони хворі на... совість. А й справді, хіба йому не все одно? Не йому ж на ній їздити, і не тещу возити. А те, що в області не вистачає понад двохсот санітарних автомобілів, нікого не обходить. А ті машини безупину переїзять лише зі звіту до звіту.

Та, як кажуть, до пори жбан воду носити. З-за крутого повороту лівої торгівлі виринув відчайдушний автомобіль і своїм тугим буфером вдарив по неприступному авторитету Лук'янова. Це була «Волга», призначена облвиконкому. Дуже лаба була машина. Така, що загальмувати спокусу спроводити її наліво Ігор Михайлович не зміг. Та ще й покупець підвернувся грошовитий — голова одного колгоспу.

Коли в облвиконкомі спохопились, то од їхньої «Волги» вже й слід прохолов. Зате загорілась іскра благородного гніву. І ніби при громовій блискавиці помітили, що отаку затінену торгівлю Ігор Михайлович практикує не рік, не два. Обдаровує вигідним йому людей різними дефіцитами — од вухналя до КамАЗа. І витягує все через ту ж безрозмірну дірку в законі.

Тепер, дякуючи отій номенклатурній «Волзі», і його витягнули з м'якого крісла... Правда, дірка як була в законі, так і лишилася... Ніхто її, рідненьку, не залатув.

Видно, при нашому суцільному дефіциті ниток на це ні в кого немає.

М. ГОРОДНЮК.

ПЕРЕЧНИЦЯ

НЕ ТАК ТІЇ ВОРОГИ...

Жерців ура-парадної застійної пропаганди часом можна було б запідозрити у дотепності, якби не та надзвичайно тупа упертість, з якою вони відстоювали свої догми і постулати. А для того, щоб ті нісенітниці зробити переконливішими, трубадури епохи казарменого соціалізму страшенно любили цитувати класиків. Правда, цитували на свій копил: тільки те і тільки так,

як їм вигідно. Пам'ятається, на святкування якоїсь річниці Т. Г. Шевченка центральну вулицю м. Черкас перегородив транспарант зі словами великого Кобзаря: «Я так її люблю, мою Україну...» Слово «убогу», яким закінчується рядок вірша, в транспарант «не влізло»: інакше читата могла б викликати у декого не вельми бажану паралель із сучасністю...

Неоковирне мозаїчне панно, яке стоїть на околиці тих же Черкас, — теж породження сусально-нудотної творчості тих часів. Намагаючись догодити примітивним смакам хазяїв, новоявлені сікейроси постаралися відбити у своєму витворі всю атрибутику сучасної, так би мовити, великої черкаського краю: рукотворні гігантські калюжі — «моря», що ними залито мільйони гектарів родючих земель, монстри «великої хімії», від яких задихається населення цього колись напрочуд чистого в екологічному відношенні міста... І все це нудотно-солоденьке місиво здобрено цитатою генія. Воїстину, пошли Стецька Богу молитися...

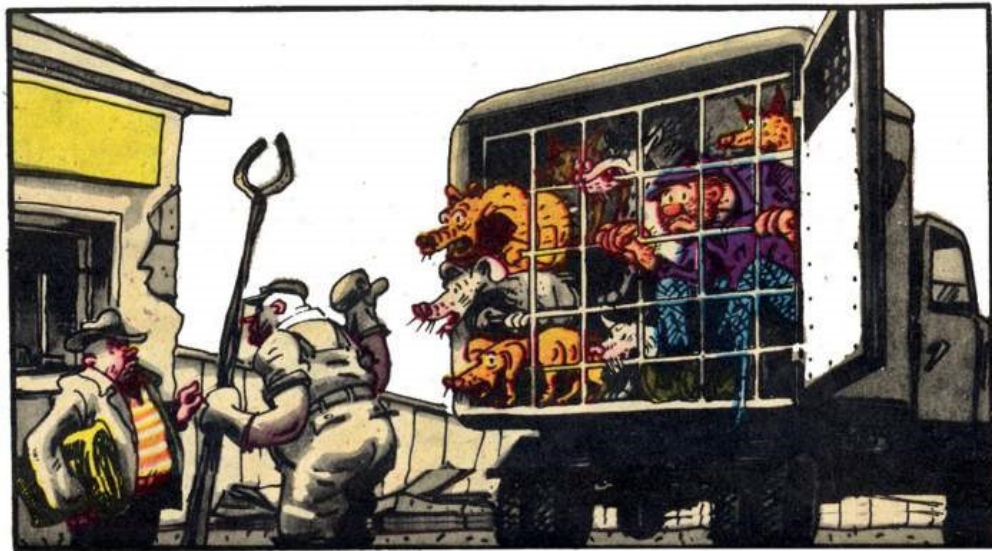
Чи не про таких заподальливих степців славний предок правнуків поганих сказав:

«Без ворогів можна в світі Як-небудь прожити.

А ці добрі люде Найдуть тебе всюди, І на тім світі добряги Тебе не забудуть».

Вас. ШУКАЙЛО.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— А цей як сюди потрапив?
— Сам попросився...

♦♦♦♦♦ ФРАЗИ ♦♦♦♦♦

Стільки років йшли правильним курсом — важко так зразу перебудуватися!

Яка ж це свобода, коли нічого не можна заборонити?

Хіба може набриднути говорити про те, що час переходити від слів до діла?

Чим гарячіша дискусія, тим більше хтось на ній гріє руки.

Було б чим пригоститись, а ревізори знайдуться!

Найважче докопатись до того, що лежить на поверхні.

Скільки він зробив для свого народу і так легко відбувся!

Хоч і в прірву, аби в перших рядах!

Якісь окремі випадки масових терорів.

Ми мирні люди, тому нам не гріх мати найбільшу в світі армію.

І так усе погано, а ви ще викриваєте недоліки!

На того, хто говорить правду, рідко дивляться як на чесну людину, частіше — як на дурня.

Ми не можемо створити таких труднощів, яких не змогли б подолати.

Олександр ПЕРЛЮК.

Як не загинув майор Коцький

ГУМОРЕСКА

Дзвінок у двері пролунав твердо й наполегливо.

Майор Коцький аж підстрибнув під ковдрою, боляче вдарившись тім'ям об стіну. Молодий сержант Лідочка голяка заметушилась по кімнаті й білою ластівкою пурхнула під ліжко.

Тримайчись за серце, Коцький намацував ногами капці.

— Не відчиняй! — приглушено зойкнула Лідочка.

— А якщо це — дружина? — вичавив із себе Коцький. — Може, у відрядженні достроково справилася...

— Тим більше не відчиняй! Скажеш, що тебе вдома не було!

— Як це — вдома не було? — обурився Коцький. — Ти хоч думаєш, що вернеш? Де б це я, офіцер-інтендант, шведяв серед ночі... у мирний час?!

Коцький звівся на тремтять ноги та... знову сів.

— Слухай... Це, мабуть, особисті, — простукотів зубами. — Розніюхали, нишпорки лягав, та й приперлися брати...

— Господи! За що?!

— Хіба мало за що! Тут усе життя ходиш по лезу... Ти як гадаєш — меблі, дачі, «авидуха», машина... та ще й тобі трикімнатна з чеським унітазом... І все це — за майорську зарплату! Дурепа недороблена!

Під ліжком захлюпало.

— Помовч, кому сказано! Коцький тихо відсунув штору і обережно визирнув у вікно. Спецмашини на вулиці не було.

— Чорт... Що ж його робити, га? — у відчай простогнав він, затискаючи голову в долонях. — Це вже точно — або дружина, або... або демократи...

— Хто?!

— Та ці... рухівці, письменники, християни... чи ще якісь песиголовці. Я ж учора на мітингу — ех, кретин! — візьми та бовкни: «Хай живе КПРС!»

— Малахольний... Хто ж за язика смикав?

— Аби знати, що так обернеться... Ні! — рішуче шморгнув носом Коцький.

— Тре' відчиняти: краще уже смерть, аніж поламани двері. А ти лежи тихенько, може, тебе й не помітять. Тільки от що, — раптом згадав він. — Завтра ж обов'язково розповіси перед строем, що так воно й так, загинув майор смертю хоробрих за праве діло... у своїй квартирі, на твоїх очах. Яка вже різниця... Не забудеш?

І майор Коцький, глибоко вдихнувши, попрямував коридором назустріч своїй долі.

Та недовго плакала молодший сержант Лідочка в темряві й задусі: по якійсь хвилині Коцький повернувся живий та неушкоджений. Кругле його обличчя світилося щастям, як сонечко на дитячих малюнках.

— Це — родичі до сусідів! — урочисто проголосив він. — Квартирою помилилися!

— О-о-о!... — простогнала Лідочка, рачкуючи з-під ліжка.

— Не бійся нікого, моя зіронько! — Коцький мужньо погрози́в кулаком у зашторене вікно, суворо зиркнув на ретельно замкнені двері й додав, кладучи руку на кругле коліно бойової подружки: — Я — з тобою!...

Леонід КУРОХТА.

м. Харків.

ВОВК-ДОБРОДІЙ

БАЙКА

Сорока скрекотала Курям:

— Гей, сестриці!

Несу я вам приємну новину:

Вовк розірвав у заростях Лисицю —

Пройдисвітку страшну!

Лишив самі од неї кості!

Тепер до вас не прийде в гості...

А Кури: — Отже, Вовк — добродій.

Тож нам його боятись годі!

Від нього ми тікали з ляку —

А бач: потрібно винести подяку!

Давайте, друзі, завтра вранці

Добродієві-сіроманцю

Ясчак віднесем і вручим квіти!

Хай знає: ми і наші діти

Йому бажаємо добра. —

І — хором: — Вовкові — ура!..

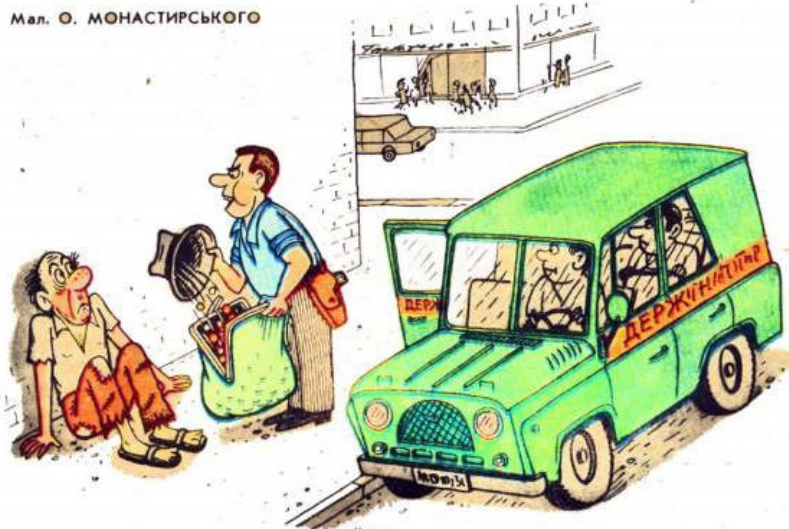
А вранці вийшов Півень із двора

Й поніс дарунок — аж зігнувся...

Щоправда, й досі ще не повернувся.

Петро ГРИШКО.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Вибач, дорогий, але ж сам знаєш, в якій фінансовій кризі батьківщина.

ШАНОВНІ НАШІ ЧИТАЧІ!

Не забудьте передплатити «Перець» на наступний рік. Нагадуємо:

ціна річної передплати у межах республіки — 15 крб.;

за межами — 16 крб. 80 копійок;

роздрібна ціна одного номера — 70 копійок.

Ф. СП-1

Міністерство зв'язку СРСР Міністерство зв'язи СССР		газету 74393 журнал									
АБОНЕМЕНТ		На журнал									
(найменування видання — наименование издания)		Кількість комплектів Количество комплектов									
ПЕРЕЦЬ											
на 1992 рік по місяцях — год по месяцам											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Куда	Куда										
(поштовий індекс) (почтовый индекс)		(адреса — адрес)									
Кому (прізвище ініціали — фамилия, инициалы)											

ДОСТАВЛЮЩА КАРТКА ДОСТАВЛЮЩАЯ КАРТОЧКА											
ПВ місце літер место литер	газету 74393 журнал										
ПЕРЕЦЬ											
(найменування видання — наименование издания)											
Варість Стоимость	передплати подписки	—крб руб —коп.	Кількість комплектів Количество комплектов								
Стоймость	переваресун — переваре совки	—крб руб —коп.	во комп лектов								
на 1992 рік по місяцях — год по месяцам											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
код вулиці код улицы		місто село село									
поштовий індекс почтовый индекс		обл обл									
буз дом		р н р-м									
кв кв		вул ул									
прізвище фамилия											

(код передплатника)
(код подписчика)

Сергій Трегубенко у Мені — знаменита людина.

Його там знають усі. Рядові менчани знають і поважають. Керівні знають і роблять вигляд, що поважають. А от сфера торгівлі й побуту знає одне — люте ненавидить.

За що ж сподобився Трегубенко такого розмаїтого, або, як тепер модно казати, невідомого до себе ставлення?

Він, бачте, активіст. Активіст районного контролю.

Але ж пардон: ніякого офіційного районного, чи обласного, чи республіканського контролю в нас немає! У тім-то й річ, що офіційного немає, а от офіційно-неофіційний — є.

І для того, щоб збагнути, звідки взявся у нашому сьогоднішньому житті ще один соціальний покруч, слід повернутися у рік минулий.

Тоді під оплески союзних і республіканських депутатів (правда, не всіх, однаке більшої частини — тієї, котра має реальної економічної влади) було надзвичайно оперативно ліквідовано комітети народного контролю.

Те, що їх давно час було якось реорганізувати, сумнівів не викликає. І зокрема — рішуче припинити практику пересадження у керівні комітетські крісла партійної номенклатури — з числа тих, хто себе чимось скомпрометував або досяг віку початкового маразму. Що ж до самої суті діяльності народного контролю, в якому працювали сотні й тисячі чесних, професійно підкованих людей, то, на мого глибоке переконання, його — контроль — у час всезагального соціально-економічного розвалу не тільки не можна було ліквідувати, а навпаки — зміцнити, дати значно ширші повноваження й задля ефективності дій підпорядкувати виключно Верховній Раді Союзу і — відповідно — республіканським Верховним Радам.

Так ні — не зробили. Розігнали. Й коли цілком логічно вітчизняна мафія, ошчасливлена

НЕОФІЦІЙНИЙ СЕРЬОГА

таким розкішним подарунком — ліквідацією єдиного загальнодержавного контрольного органу (про корумпований відомчий контроль смішно й говорити), — блискавично і глобально заповзлася розтягати залишки всенародного добра, навздогін ліквідаторським ухвалам вишого Указ Президента СРСР під довгою назвою: «Про посилення робітничого контролю з метою наведення порядку в зберіганні, транспортуванні і торгівлі продовольством і товарами народного споживання».

У ньому, зокрема, говорилося: «Встановити на період стабілізації обстановки на споживчому ринку найсуворіший робітничий контроль за просуванням товарів народного споживання на всьому шляху від виробника до споживача для припинення приховування товарів, їх псування, крадіжок і спекуляцій. З цієї метою... обрати районні, міські, районні в містах комітети робітничого контролю...»

Скажу одразу: щось не дуже чути, щоб у нашій славній Україні обиралися і діяли такі комітети.

А от у Мені — районному містечку Чернігівської області — створили комітет робітничого контролю, і він став дуже дієво працювати. Особливо дивного тут немає нічого. Чернігівщина останніми роками уславилася зловживаннями своїх керівників різного рангу, що призвело до бурхливого сплеску громадянської активності рядового люду, а відтак — і до відставки багатьох із них. Не обминув цей сплеск і Менський район, де місцеві вожді теж від душі продемонстрували розмаїті негативні таланти — від лісового браконьєрства до будівельних звитяг.

Отож тутешній народ із почуттям, як говорив Леонід Ілліч, глибокого задоволення проголосував за створення районного комітету робітничого контролю, сподіваючись, що дешиця товарів і харчів таки потраплятиме за безпосереднім призначенням, себто йому — народові.

Й комітет не підвів. І в сільських магазинах, і в райцентрівських, і в закладах побутокмбінату, і на міжрайбазі обспоживспілки виявив цього року чимало схованого добра плюс факти таємного «отоварювання» рідного начальства. До того ж обнародував підсумки своїх пошуків у районній газеті «Наше слово».

Звідси й повага до того ж активіста робітничого контролю Серьоги Трегубенка з боку тих, для кого він контролює, і велика неприязнь із боку, природно, контрольованих.

І не лише неприязнь. А ще й активна протидія.

Скажімо, голова Менської райспоживспілки В. Василенко передав у підлеглі йому «точку» таку емоційну телефонограму: «В зв'язі со зловживаннями правами робочого контролю не допускайте к проверке торговых представителей рабочих контролеров без представителя торговли и депутата сельсовета, поссовета».

І хоча районний прокурор І. Назаренко опротестував це унікальне розпорядження як незаконне (до того ж ніяких зловживань із боку представників робітничого контролю, як виявилось, голова райспоживспілки не знає), завлаги й досі сумлінно і з задоволенням виконують волю свого шефа.

А от директор райпобутокмбінату В. Полторак удався до іншого методу: вчинив скаргу на

ПЕРЕВІРТЕ ПРАВИЛЬНІСТЬ ОФОРМЛЕННЯ АБОНЕМЕНТА!

На абонементі повинен бути проставлений відбиток касової машини.

При оформленні передплати (переадресування) без касової машини на абонементі проставляється відбиток календарного штампеля відділення зв'язку. У цьому випадку абонемент видається передплатнику з квитанцією при сплаті вартості передплати (переадресування).

На абонементе должен быть проставлен оттиск кассовой машины. При оформлении подписки (переадресовки) без кассовой машины на абонементе проставляется оттиск календарного штампеля отделения связи. В этом случае абонемент выдается подписчику с квитанцией об оплате стоимости подписки (переадресовки).

Для оформления передплати на газету або журнал а також для переадресування видання бланк абонемента з доставочною картою заповнюється передплатником чорнилом розбірливо без скорочень, у відповідності з умовами, викладеними в каталогах Союздруку.

Заповнення місячних клітинок при переадресуванні видання, а також клітинок «ПВ—МІСЦЕ» проводиться працівниками підприємств зв'язку Союздруку.

Для оформления подписки на газету или журнал а также для переадресування издания бланк абонемента с доставочной карточкой заповняется подписчиком чернилами, разборчиво без сокращений, в соответствии с условиями изложенными в каталогах Союзпечати.

Заполнение месячных клеток при переадресовании издания а также клеток «ПВ—МЕСТО» производится работниками предприятий связи и Союзпечати.

Мал. С. ФЕДЬКА

Мідрозки усмішки

ДЕ Ж ТЕ М'ЯСО!

ДОЖИВ ДО МРІІ

Ідучи з онучкою у велике місто, до родичів і чекаючи на прибуття поїзда, що запізнювався, бабуся купила онучці пірижечків і припрошує:

— На, їж. Вони з м'ясом.

Онучка з'їла пірижечок до половини і гірко скривилася:

— Бабусю! А де ж те м'ясо?!

— Мабуть, ще не виросло, — заспокоїла старенька онучку.

— Діду Іване! Агов! Діду Іва-а-ане!!!
— Га?!

— Землю будете брати в наділ?
— Атож, аякже! Що ж я, гірший з людей?

— Скільки?!
— Два квадратних метри, синочки.

Повідомив В. КУШНІР.

с. Лад. Хутори
Гайсинського району
Вінницької області.

Повідомив Д. БАРАБАН

м. Мала Виска
Кіровоградської області.

робітничий контроль, а зараз і на редакцію газети до райкому партії. І, уявіть собі, бюро райкому дуже суворе спитало із зовсім недавно створеного комітету. Так, що його члени тепер замислюються: а навіщо воно нам усе потрібно!

Питається: чому замислюються? Та тому, що весь цей орган, котрий так пишню іменується районним комітетом робітничого контролю, існує насправді неофіційно і фактично знаходиться на пташиних правах. Усі — і голова Віктор Соляник, і його заступники Валентина Василенко та Василь Леоненко, і найактивніші члени комітету Сергій Трегубенко та Леонід Наумчик — працюють на громадських засадах, маючи ще й основну роботу за фахом.

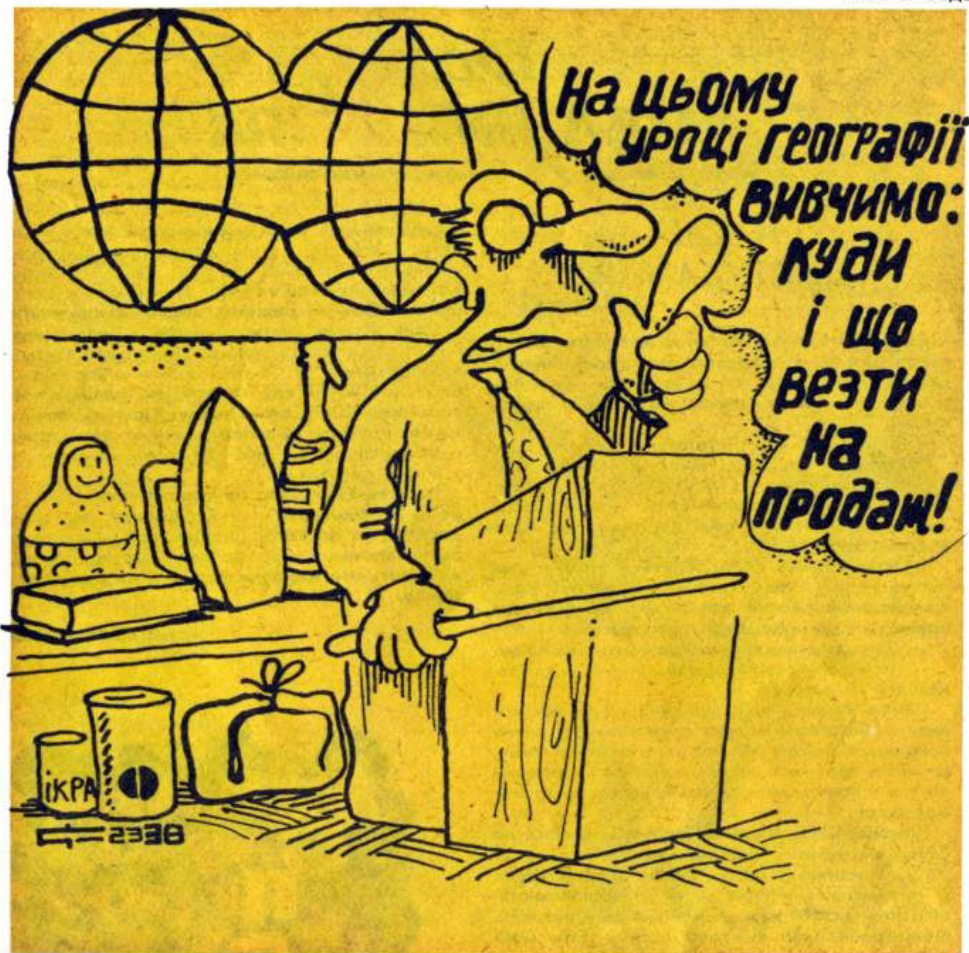
Отут ми й повернемося знову до вже цитованого президентського Указу із довгою назвою. Біда у тому, що за цим Указом не було видано ніякого положення про нову контрольну структуру, вона не має ніякого законодавчого забезпечення, а відтак може діяти лише неофіційно. Отож кожен, хто дуже схоче, запросто пошле як весь комітет у цілому, так і будь-якого його представника зокрема до бісової мамі й ніякої відповідальності за це не понесе. Що, у принципі, й відбувається у Мені й про що написав до нашої редакції, а потім деталізував під час безпосередньої зустрічі на Чернігівщині активіст Сергій Трегубенко.

В. ЧЕПІГА.

Чернігівська область.

P.S. Оце замислюється: кому адресувати фейлетон? І вирішив: либонь, тим, хто в умовах стрімкого зростання порушень і безладдя в усіх сферах нашого господарства скороспішно розправився з народним контролем, не створивши натомість ніяких інших ефективних засобів контролю, які, до речі, існують у державній структурі всіх розвинених країн. Себе — нашим народним депутатам. Тут є над чим поміркувати, вельмишановні, чи не так?

В. Ч.

Сьогодні важко уявити наше телебачення без реклами. Без неї воно — наче газета без куточку гумору. І справді трохи смішно виходить: були товари — не було реклами, є реклама — немає товарів. Мій сусід продавців нашого універмагу уже до істерики довів. Дехто з них, побачивши його на порозі, починає гикати і швидко й ховається під прилавок. Бо тільки по телевізору показують рекламний кліп: «Купуйте футболки фірми «Адідас», сусід відразу — до універмагу:

— Мені п'ять футболок!
— Як?!! — витріщаються на нього працівники торгівлі.
— П'ятдесятого розміру, фірми «Адідас»!

— Жартуєте? Немає ніяких у нас...
— Ні, е! — стоїть на своєму сусід. — Тільки-но по телевізору запрошували: «Купуйте!»

І так — після кожної реклами. Показують, що якийсь завод налагодив виробництво нових електроприладів — сусід уже у відділі електротоварів: «Мені дві праки!» Симпатичні дівчата розрекламують нові парасольки — сусід біжить у «Галантерею»: «Як учасник — маю право...» Одне слово, щоразу приводять його додому під руки два дужих міліціонери.

А оце недавно заходив до мене сусід в редакцію. Щасливий, але й ніби-то стурбований.

— Ось, — кладе на стіл невеличку коробочку, — учора по телевізору рекламували, а сьогодні у магазині купив...

— Що це? — запитую.
— Імпортний препарат проти тарганів. Читай, тут і по-нашому написано: «...для прусаків — погибель, а для

людини — ніякої шкоди...» Невже ніякої? Щось я сумніваюся...

— Не турбуйтеся, — заспокоюю його. — Фірма гарантує, бо знає, що тарган від отрути, може, й загине, а у нашого співвітчизника від неї навіть у животі не колють...

— Це ж чому?

— Ну, давайте по порядку. Чим ми дихаємо?.. Під нашими вікнами заводська труба чадить? Чадить! Під нашими вікнами автомагістраль про-

— А природоохоронні органи у нас для чого? — почав у голос розмірковувати сусід. — Закрили такий завод — і баста!

— Природоохоронні органи, як завжди, «ведуть боротьбу». Так ведуть, що до минулого року на заводі не було встановлено не те що пилогазоочисне устаткування, а була навіть відсутня труба для «роєвівання викидів». А недавно Ю. В. Стельмаху обласний комітет по охороні природи припис-

цевої котельні у балку постійно тече мазут. Тече він повз городи. Гинуть качки, гуси, кури і все живе, що трапляється на його шляху. А санепідемстанція ніби й не бачить цієї біди...

— Невже не бачить?..

— «Друже Перче! Звертаються до тебе жителі вулиці Миру, що в смт Гусятині Тернопільської області. У наших будинках постійно дзвенять шибки. Дихаємо ми повітрям, у якому і поліефіри, і ацетон, і шил, що викидає Гусятинське меблеве підприємство «Едланд». З 1975 року пишемо ми в різні інстанції, а толку немає. Фабрика дає письмові запевнення, що найближчим часом усуне недоліки. Але все залишається лише на папері. Приїздили до нас і працівники районної та обласної санепідемстанцій. Вимірювали рівень шуму в наших квартирах і забруднення повітря. Виміри показали, що при таких показниках жити неможливо. А ми живемо. Не живемо, а мучимося. І діти наші виростають в тому шумі. А дихають вони тим забрудненим повітрям...»

А ось листи з Сум, Кривого Рога, Запоріжжя, Мелітополя, Житомира... Там димить, там тече, там отруюється...

— Отож, — сказав я на прощання сусідові, — зарубіжна фірма, яка випускає препарат проти тарганів, мабуть, була у курсі про нашу екологічну ситуацію. Тому і спокійна вона за ваше здоров'я... Бо ми звикли й не до такого...

Фірма спокійна. Ми — з усього видно — теж!

Далі — нікуди!..

М. ПРУДНИК.

СПОКІЙНІ — ДАЛІ НІКУДИ!

ходить? Проходять! По ній цілодобово машини жучуть? Жучуть!.. Тепер далі — воду п'ємо забруднену, продукти їмо з... радіонуклідами, нітратами, пестицидами... І не тільки ми.

— Про це я в газетах читаю...

— Можете ще почитати і листи до редакції, — підсунув я до сусіда свіжу перчанську пошту. — Ось працівник Лісоводського лісозонкту, що в Городоцькому районі на Хмельниччині, М. М. Савчук пише: «Вже друге десятиліття димить біля нашого пункту асфальтовий завод агрофірми «Україна». Димить, отруєє усе навколо. Дихати немає чим. І немає на агрофірму ніякої управи. Може, тому, що тепер її очолює колишній голова райвиконкому Ю. В. Стельмах...»

зручна. Один з його пунктів гласить: «Проводити виготовлення асфальту тільки тоді, коли вітер дувтиме в сторону території лісозонкту».

— Виходить, уся надія на вітер?..

— А ось пишуть жителі села Максимів Козелецького району Чернігівської області: «Мало нам чернігівської біди, так наш колгосп біля самісіньких наших осель збудував асфальтовий завод. Хіба не було іншого місця? Зверталися ми до депутатів сільради, але там чи не можуть, чи не хочуть допомогти...»

— Мабуть, і не можуть, і не хочуть...

— Ось жителі Малої Висни, що на Кіровоградщині, скаржаться: «З міс-

АНОМАЛЬНИХ ВІЩ

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

До Студії аномальних віщ надходить багато листів, де наші читачі розповідають про ті чи інші цікаві випадки, що, як їм здається, не вкладаються в рамки усталених уявлень про навколишній світ.

Наприклад, Андрій Петренко повідомляє нам з Полтавщини про дивну замітку друга. Він своїй дружині пише листи п'яметровими літерами. Коли ж жінка Андрія запитав його, чому він пише так широко, тої відповів: це тому, що його жінка — глуха.

А Остап Мирний з Херсонщини розповідає нам про випадок у кафе, свідком якого він був. Коли відвідувач попросив у офіціанта в червоній розп'ястій йому цукор, той здивувався: — Це буде двадцять шматочком у вашій каві. — То й що, — сказав відвідувач. — Ті ж дев'ятнадцять усі потонули.

Семен Чукмець з Полтавщини висловлює подив, що його нова молода дружина якось дивно поводить себе в ліжку. «Та, що вона курить у ліжку, це якось зрозуміти можна, а от мені незрозуміло, чому вона замість поплічниць використовує м'яс вухо?»

Григорій Шкарпеткин з Поділля звернувся до Студії з незначним проханням. Річ у тому, що він уже давньою відчуває себе птахом. «Куди ж він не звертася», — пише він, — усі заспокоюють, обіцяють дістати ліки. А мені не ліки потрібні. Мені треба, щоб ви допомогли дістати мій дружини персонально для мене клітку...»

Усім нашим дискусувачам відповідають компетентні фахівці, дають конкретні поради, висловлюють інструкції, рецепти, адреси закладів, експертів й інших спеціалістів з різних днів та місць.

Та трапляються листи, котрі, як люблять

висловлюватися деякі журналісти, кличуть у дорогу. Тобто ті, де повідомляється про речі настільки аномальні, що тут ніякої фазізації з аномальних віщ не втримається, аби на власні очі не побачити, власними руками не покласти.

Один з таких листів надійшов з Херківщини. В ньому йдеться про явище, що наукою зовсім не пояснено, а по-народному — чортівнею. Скорочений на вигляд чоловік, колишній візник у колгоспі «Шлях до комунізму», Прохор Степанович Червонченко абсолютно несподівано відкрив у собі талант. І ще який! Він навчився виганяти з людей диявола...

Нас так зацікавило це повідомлення, що ми негайно відправили на Херківщину як двох досвідчених фахівців. Сподівалося, наступного разу матимемо змогу докладно розповісти про це дивовижне, але поки що ніким не досліджене явище.

Архип СУДОМЕНКО.

МОЖЕТЕ ПЕРЕВІРИТИ

Телеграма, що надійшла до нашої Студії, викликала одностайний подив. Гадасмо, що і вас, шановні читачі, такий текст не змів би залишити байдужим. Наводимо його без змін:

«Алебо, що курував за маршрутом Мали Кавані — Київ сьогодні об одинадцятій годині вісім хвилин не впаз в мосту, не перетворився в річку і повітря й не затону в річці, а продовжував примушати своїм рейсом. Пасажири не загинули, а, навпаки, живі та здорові».

Ми читали цю телеграму, перечитували, радисліз із шифрувальниками, але збегунці її змісту так і не змогли. Можна, телеграфісти щось напутали — це була єдина версія, на якій і довелося зупинитися.

Коли раптом — знову телеграма. А зміст її ще дивовижніший:

«Сьогодні будинок, в якому засідали голови малих спільних підприємств, о шістнадцятій годині не злетів у повітря. Бомба, підкладена під фундамент, не вибухнула. Голови кооперативів залишилися живими і неушкодженими».

Ми зовсім розгубилися. Про всяк випадок зателефонували до міліції. Там теж здивувалися, пояснивши, що ніяких вибухів, окрім соціальних, останнім часом у місті не зафіксовано.

Наступного дня — знову телеграма. І знову суцільний рабс:

«Сьогодні промтоварна база номер вісім не загорілася. Цінності на чотирі з половиною мільйонів, збовавши вогнем не зніщено».

Оскільки люди не втрималися, зникли до всього, і ми почали занепадати до цих величезних дивних, і нахилили до нас шодня, а інколи й двічі на ніч:

«Завоуд декоративних виробів, коли тропали працівників до виробу, не заїхав. Працівники заводу не залишилися».

«Група вів не відбрала грошей у місцевого мільйонера Сученка під час його відвідин до антикваріату».

«Решди студенту ввечері позавчора не прийшла. Прийшов чоловік і ввечері».

«Автомобіль, що, мабуть, здалася вам телеграм без підпису. Давайте знайомити Владислава».

У ТІЛЬЦЯ (21 квітня — 21 травня) з'явиться інший погляд на деякі речі. Зокрема на ті, які він у вересні придбас.

БЛИЗНОКАМ (22 травня — 21 червня) посміхнеться доля. Правда, в кінці місяця стане зрозуміло, що помилка ця дещо іронічна.

РАКАМ (22 червня — 23 липня), добувши певних успіхів у справах, треба зупинитися. Бо не всі друзі зможуть ці їхні успіхи пережити.

ЛЕВИ (24 липня — 23 серпня) і в цьому місяці доведуть, що, навіть не муючи голосу, можна заглушити хор.

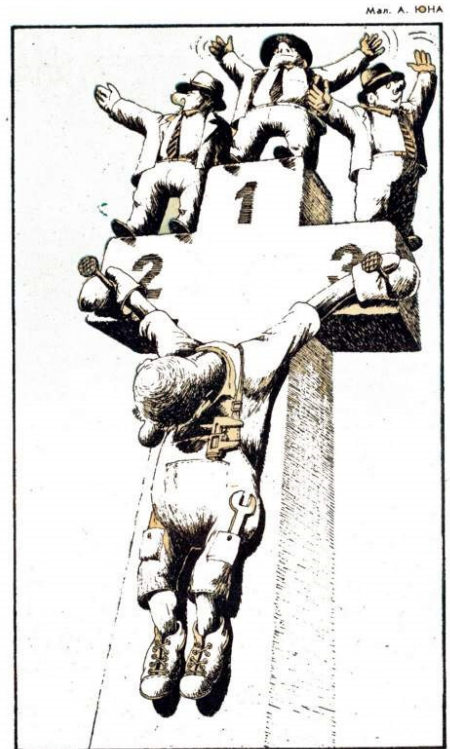
ДІВУ (24 серпня — 23 вересня) очікує любов з першого погляду, котра в порівнянні з іншими видами любові законотична (це в першу чергу стосується чоловіків) багато часу і грошей.

ТЕРЕЗИ (24 вересня — 23 жовтня) і у вересні зберігатимуть рівновагу, незважаючи на різні коливання цін і збільшення дефіциту людських цінностей.

СКОРПІОНУ (24 жовтня — 22 листопада) вдасться просунутися по службі, оскільки він наважиться примушувати інших розпалуватися за свої помилки.

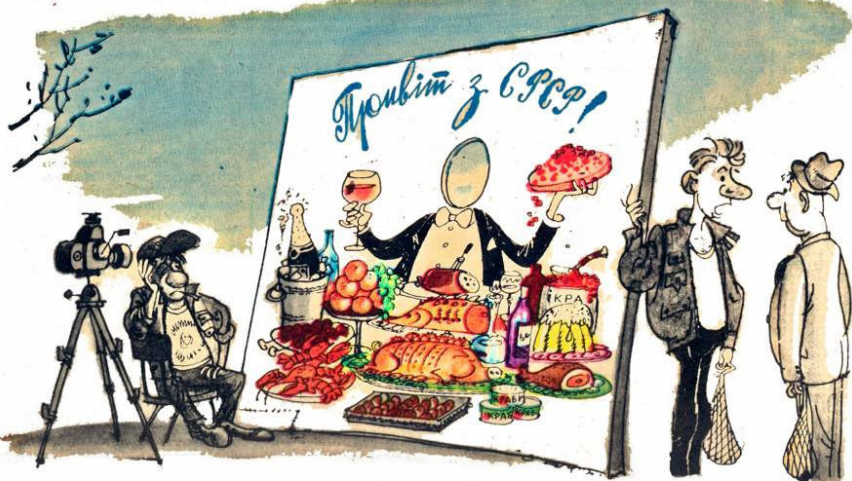
СТРІЛЕЦЬ (23 листопада — 21 грудня) протягом місяця особливо часто повторюватиме: для того, щоб мало заробити, треба багато вчитися.

Б. ПОШЕВЕНЯ.

Мал. А. ЮНА

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Не бажаш сфотографуватися?!

МІНІАТЮРИ

ЛИХО З РОЗУМ'Я ТА БЕЗ НЬОГО

Не виходить і досі нічого з того, що ми всі: і ви, і я, і він, і вона, і хто — розуміє дуже добре, хто — не бачає взагалі.

ПРИНЦИПИ — ПОД АСЕ

Хоч знає: казочкам — не збутисть, Позичи своїх не збуди, Якщо є держава мистецтва, То й дурість держави є.

ПОМІЖ ДВОХ ВОЛІВ

Як нам, справді, своїм дім вижити, Як нам вірний напарник знайти, Як нам хочось все залишити, Інший хоче все зруйнувати!..

КІЛЬКІСТЬ — НЕ ЯКІСТЬ

Душі бентежної пори, Хотів словами передати, Але чим більше говорив, Тим менш вдавалося сказати.

Віталій ГУНЬКО.

Перцеві відповідають

Про те, як, якщо хочуть, неможливо відірвати на німеччину гуманітарну допомогу полтавцям у Полтавському обласному (зокрема, його голова І. О. Гопей), шлюсь у фельєтон «Плебі і патріції» (№ 9, 1991).

На виступ журналу відгукнувся заступник голови Полтавського міськвиконкому П. Г. Шемет: «Розглянувши публікацію «Плебі і патріції», виконком міської Ради народних депутатів, депутатів вважав за потрібне виступити журналу цілком об'єктивним і в той же час підкреслюють, що така нетактовна та невдячна ставлення до гуманітарної допомоги було характерним лише для окремих відповідальних осіб обласного виконкому».

Шодо позиції міської Ради народних депутатів, виконкому інформую, що міська влада була ініціатором встановлення партнерських зв'язків між Полтавою та регіональною групою міста Фільдара Федеративної Республіки Німеччини.

У 1990-1991 роках відбувся обмін офіційними делегаціями, групами медичних працівників, самодіяльно та народнодіяльно, школярів, господарських працівників міста. Ці зв'язки со-

годні стали на якісно новий рівень. По каналах гуманітарної допомоги німецькою стороною для лікувальних закладів міста надішли апарати для ультразвукової діагностики, апарат «Атін» для реанімаційних відділень однієї з лікарень, рентгенапарати, візні для перевезення хворих, інвалідів, набори хірургічних інструментів, функціональні ліжка, інше обладнання та ліки.

Вартість надходжень становить сотні тисяч німецьких марок.

Міська Рада, громадські, мешканці Полтави вдячні партнерам за допомогу, висловлюють віру в те, що подальше поглиблення партнерських зв'язків та переход їх до двосторонніх економічних відносин будуть сприяти зміцненню дружби між народами, реалізації зовнішньополітичного та економічного курсу України.

Малюнок С. ФЕДЮКА

Йшов їжачок — Колючий Піджачок лісом, гриби збирав та наколював їх на голки свого піджачка, — коли це, де не візьмися, — зайченятко Куцохвостик.

— Здрастуйте! — привіталося до їжачка — Колючого Піджачка. — Скажіть, будь ласка, дядечку їжачок, що ви тут робите?

— Це я що роблю? — здивовано поглянув на нього їжачок. — Гриби, як бачиш, збираю...

— Гриби? Ой як цікаво! — проказало зайченятко Куцохвостик. — Навчіть і мене.

— А чого ж, — погодився їжачок. — Знаходиш гриби, кладеш у кошик (бо в тебе ж колючого піджачка, як у мене, немає) і несеш додому.

— А як той чи інший гриби називається, ви мені розкажете?

— Звичайно, розкажу, — мовив на те їжачок. — Оце ось — білий гриби, оце — сиріжка, ото — підосиновик... А он... Дивися туди, в напрямі старої сосни... Там лисички сидять...

ЗАЯЧА ГУБА

КАЗКА

— Лисички?! — перепитав Куцохвостик, і його очі перелякано забігали.

Як зірветься він із місця, як чкурне в кущі! Аж листя посипалося.

— Ти куди? — кинув йому навздогін їжачок. Але від Куцохвостика вже ні сліду, ні духу.

Забіг той Куцохвостик хтозна-куди, причаївся в заростях ожини — сидить і не дихає.

Уже й на вечір почало хилити. Висунув він носика на галявину, дивиться: інший їжачок ходить і теж гриби збирає — наколює їх на голки та ще й приказує:

— Ось сюди — сиріжки, сюди — підберезовики, а ось сюди, на спинку, лисички наколемо...

Тут Куцохвостик як зарече — аж луна по всьому лісу пішла.

— Ти чого ото?! — закліпав очима від несподіванки їжачок.

— А того!.. Ха-ха-ха! — невгаває Куцохвостик.

Довго він так реготав — аж нижня губа в нього тріснула. Але Куцохвостик того навіть не помітив.

Сів він під пеньком, покритив головою і каже до себе:

— І треба ж!.. Виявляється, що лисички — це гриби є такі. А я так напалохався!

І ще більше зареготав сам із себе. Аж навприсядки пішов від того реготу навколо пенька.

А його нижня губа — трісь-трісь!

Із тією тріснутою губою бігає він лісом і досі.

БЕРЕЖЛИВИЙ

— Вітю, навіщо ти взяв Костиків велосипед? — каже дід онукові. — У тебе ж свій є.

— Та є, — зітхає Вітя. — Але хіба не бачите, яка на вулиці грязюка після дощу? А ви ж самі казали, коли дарували мені велосипед: «Вітю, бережи його!»

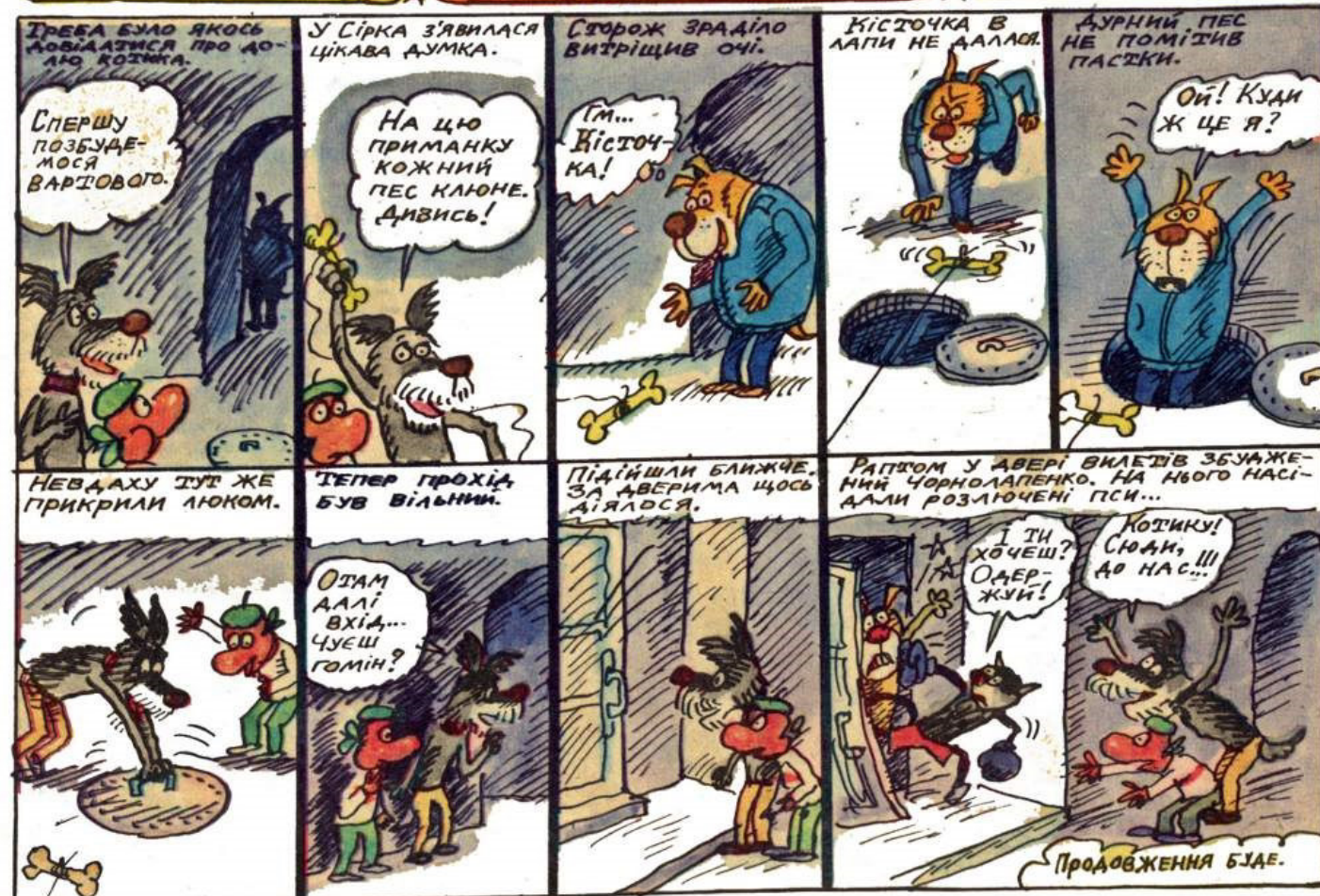
Микола ГЕРАСИМЕНКО.

Володимир КЛЕНЦ.

Анатолій Василенко

Рудий Боб починає діяти

Питюга й Ляля

РОЗДУМИ ПРИ ОДНІЙ ДРУЖНІЙ РОЗМОВІ

— Миську, ну ти ж і файний учора був! Всякий знає, що без закуски тяжко, але щоб видирати шмат хліба у пса... Ти подивись-но, як тебе той псисько пожер.

— А який бо ви старий, — кривиться Мисько. — Не можете пригадати, що було позавчора? Склероз...

Ну, хай вони поміж собою говорять, а мені жаль покусаного Миська, і я переносуюсь спогадами на тих, хто «вчора» теж файним був, але лишився непокусаним. Та й взагалі, може, не відчув на собі ні карі, ні кривд. Ну, хіба у кращому стані, ніж Мисько, були хлопці з радгоспу «Дружба» («Круке-ницький») Мостиського району? Вони зайнялися гондлем і продали до Польщі автомашини, причепи, картоплекомбайн, двигун до «Жигулів», саксофони, а натомість одержали бетонозмішувач, розкидач добрив, насіння конюшини...

Навіщо згадувати? Про покусаного Миська хотіли б? Там — га-га-га, хо-хо-хо, а тут... Та я б і не згадував — бартер є бартер. Але мене підштовхнула цікавість: де взялося у крукеницьких орачів стільки саксофонів, щоб зайти з ними аж за Віслю? Бував я в радгоспі і колись, і тепер, та ні вранці, ні у вечірніх сутінках не чув, щоб десь з-за вишняка загугляв розпачливий вірик-саксофон. Троїсті б'ють, ще й як б'ють, коли після розпису в сільраді люди до церкви йдуть, а саксофон... Він навіть не тужив, коли з'ясувалося, що на різниці курсів карбованця і злогого господарства зазнало чималих збитків — понад сто тисяч карбованців.

Якщо комусь не подобається, можна згадати й щось інше. Приблизно у той же час колгосп імені Ів. Франка того ж таки району реалізував польській фірмі «Помона» КамАЗ з причепом та причеп Д55 (70,5 тис. крб.) в обмін на... лікери. Мо', то й Мисько перекинув зайвину з тих запасів? Ні, прошу не ображати: у нас як зроблять продукт домашнього схову, то перед ним старий шотландський віскі годиться хіба що мити шибі. Лікером Миська не здивуєш. Щоб піти беззбройним на пса, лікеру замало. Лікери потекли по делікатніших організаціях. Зараз тонкого й витонченого чимраз більше — кожен

хоче вискочити з халля у менеджери, продюсери, кожному старого замало. Он у них діти на комп'ютерах бавляться, а у нас...

Ну, ну, легше з нашими. Звичайна об'єктивність примушує мене твердити, що і в нас уже поширені комп'ютерні забави. Керівництво Дрогобицької пахотфабрики, наприклад, закупило у кооперативів найновішої електроніки більш як на 200 тисяч карбованців. На перший раз, по-моєму, досить, щоб слава пішла, як про обчислювальний центр на місі Канаверал. Щоправда, тутешня птиця про мис у силу своєї льотної обмеженості не чула, а тому потроху кепкує. Думаю, що завдяки саме цим гешефтам керівництва дрогобицьких курників має такий стійкий характер відома фразочка «Курям на сміх».

Справді, є чого усміхнутися і ув'язаному птаству, і людській громаді. Річ у тім, що придбана техніка не використовується, а амортизаційні нарахунки йдуть. Ви думаете, за таких обставин сидиш спокійно у кріслі чи влечиш на канані? Керівництво шукає шляхів для прориву у добу технічного прогресу. А ці шляхи, як відомо, не завжди накатані та без ковбаней. Он за два останні роки на «Волзі», яка обслуговувала колишнього директора пахотфабрики Б. М. Мойсєюка, зносилось (страшно вимовити, а написати — й тим паче)... 86 штук шин. Коли про це дізнався початкуючий автомобіліст із комітету контролю Львівської обласної Ради народних депутатів, то вхопив олівця і зробив деякі підрахунки. Боячись припуститися помилки, пошепки повідомив мені, що пан директор за останні роки на тій гумі міг щонайменше 20 навколосезонних подорожей по екватору зробити. Зрозуміло, за умови, якби океани на цей період висохли і можна було рулювати по їхньому дну. Але з океанами — повний порядок. Тоді де ж погубив 86 шин шановний пахотфахівець? Іздив на Мисця? Зміг би, за теоретичними розрахунками, побувати навіть на затемненому боці, а після повернення на решті резини з'їздив би ще 40 разів (туди-сюди) в Соці для відпочинку — по 20 разів на рік! Ось що вчора наробили деякі хлопці. А ви про Миска з надкушеним вухом!

— Миську, ти справді вчора файним був і не намовляй згадувати позавчора. Не сумуй. Ну, що ти такого втяв? Мав не ліпшу здибанку з Рябком, але заподіяв шкоди лише собі, а не товариству. Хіба ж тебе порівняєш з головою колгоспу «Україна» Городецького району О. Т. Рафаловським? Той учора, тобто минулого року, за сфальсифікованими документами придбав у господарстві вантажного ЗІЛа (з майстернею ПАРМ-1) за... 1317 карбованців 81 копійку. Автомобіль, до речі, потїздив лише п'ять років — не якийсь там грат. Правда, цього року Рафаловський доплатив 13 тисяч карбованців. Але навіть за цих обставин (оптова ціна) він завдав господарству 30-тисячних збитків. «Ходи сюди, Миську. Ти не винуватий, що не було чим учора закувати. Хіба з таким суспільним господарством порядні хлопці матимуть що покласти на зуб?

В. ПАЛЬЦУН.

Львівська область.

ІРОНІЗМИ

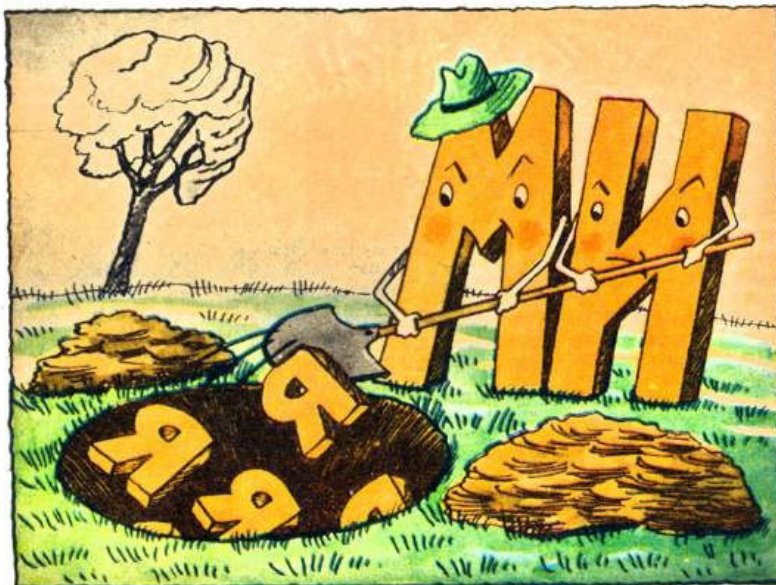
Спробуй взяти від життя усе, коли нічого немає.

Коли всі місяці зайняті, ми змушені за себе постояти.

Коли голос совісті мовчить, мікрофон не допоможе.

Дехто починає з нуля, а дехто з руля.

Т. ПОСИПЕНКО.

Друзе Терсе!

Хочу поділитися з тобою великою радістю: і мені, і членом моєї родини, в якій є двоє зовсім малих онучат, і всім мешканцям нашого будинку зима не страшна! Чхати ми на неї хотіли з її морозами та вітруганами. А все завдяки житлово-експлуатаційній конторі № 202 і житлоуправлінню Московського райвиконкому міста Києва.

Ще навесні, у травні, в нашому будинку № 3 по вулиці Ковпака щезла гаряча вода. Зате під будинком з'явилася довжелезна й глибока траншея. Інколи там можна було побачити двох-трьох хлопців у будівельних робах, які, висмалюючи по кільця сигарет, зникали разом із димом. Під кінець липня траншею засипали, проте гаряча вода все одно не пішла.

Ну, звісно, спершу народ ремствував: мовляв, як це так, роботам-поліграфістам (а в

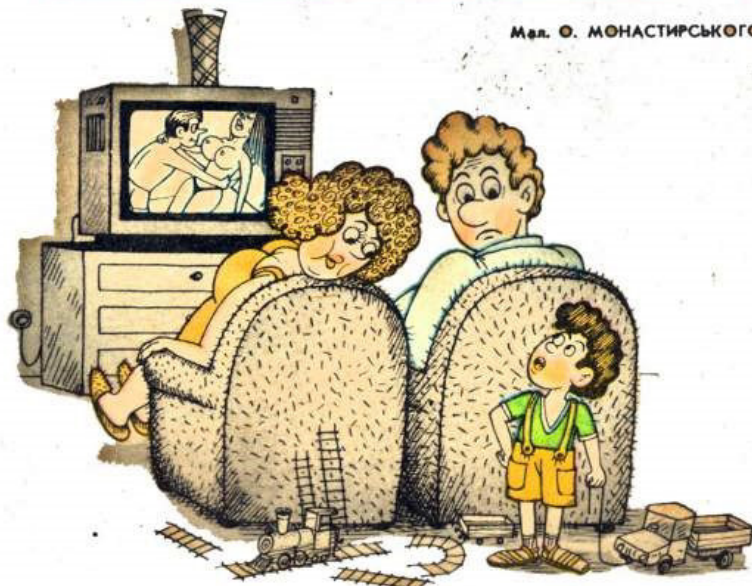
нашому будинку живуть саме вони) після зміни нічим із себе гарячої води не попораеш... Та коли хтось з виконкомівських чиновників дохідливо пояснив, що все робиться для нашого ж блага, — ми заспокоїлись. Бо й справді: яка вода загартовує? Тільки холодна. От і все мале й доросле населення нашого будинку зустрічає осінь у чудовій фізичній формі. А те, що холодна вода дедалі холоднішає, нас тільки радує — здоровішими будемо! І з нетерпінням чекаємо, коли вона взимку стане крижаною: ото вже порозошуємо під душем та у ванні!

Так що спасибі вам, наші виконкомівські благодійники, за турботу. Гроші ж, які ви з нас берете за гарячу воду, вважаєте платою за гарт. Ну, а щодо отієї виробничої грязюки, яку ми приносимо з роботи додому, то тут, я думаю, вибрати не доведеться: здоров'я дорожче!

О. СМІЛЯНСЬКИЙ,
робітник.

м. Київ.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— А чого це мені не можна?.. Я у відеосалоні ще й не таке бачив...

ГУМОРЕСКА

Лежу, думаю: що воно таке — демократія?

Думав до обіду, а там і на завод подався. Під кінець зміни прийшов. А тут голодним яструбом налетів на мене начальник цеху Македон.

— Доки ти, лобуряко, байдикуватимеш?! Зараз же кажи народові, де тинявся?!

Як поніс, як поніс мене — хоч стій, хоч падай.

Зібрався я з духом і покотився на нього. — Не горлай на мене! — гарикнув щосили. — Не лякай народом! Може, я за нього сьогодні на мітингу борюся, захищаю від таких, як ти, консерваторів. Та я на тебе, адміністративна п'явка, управу знайду!

На мій голос примчав наш цеховий радикал Боря Калатайло.

— Що, що тут стряслося? — войовничим півнем став між мною і Македоном.

— Та ось цей керівничок на демократію замахується! Ганьбить мене за те, що на мітингу був, — скаржусь Борі.

— Ти що собі дозволяєш?! — люто накинувся Боря на Македона. — Застійні часи хочеш повернути? Не вийде! Не дозволимо!

— Що не дозволимо, що? — пішов у наступ Македон. — Він десь мітингував, а верстат усю зміну стояв. Якщо всі у мітингування кинемося, хто ж тоді працювати буде! Завод закрити чи як, по-твоєму?

— Товариші! — гукнув Боря до своїх. — Македон забороняє нам за свободу боротися! Ганьба! Геть його!

— Дайош забастовку! — загорлав на весь цех Степан.

Що тут зчинилося! Звідусіль кинулися до нас хлопці, дівчата, оточили Македона, розмахують кулаками, ключами, металевими прутами, тиснуть на нього, припирають до мого верстата. Мені ж спало на думку для більшого ефекту викинути ще одне колінце. Зробив страдницьке обличчя і повалявся на підлогу. Дівчата заверещали.

— Дивіться, всі дивіться! — кричав найгучніше Рудий. — До чого довів цей гаспид людину!

— Він помирає, — перелякано зарепетувавало яєсь дівча над самісіньким моїм вухом, — кличте лікаря! Ой-ой, що ж це робиться у нас?!

Усі кинулися до мене, бризкають водою в обличчя, хапаються підвести мене. Тим часом Македон дремленує із цеху. Мене ж братва віднесла на руках у медпункт. Заметушилася біля мене лікарка: то пульс ловить, то серце слухає. Руки в неї білі, ніжні, губки пухленькі, щічки рожеві, личко, як цвіт яблуневий. Лець стримався, щоб не обняти її, як ото вона серце моє вислуховувала. Прямо-таки по-справжньому мужською симпатією загорівся до неї. А вона, невдячна, підвелася і каже братві:

— Нічого нічого не знаходжу. Він здоровий, нормальний.

— Як так нормальний, ти кому бачи забуваєш? — обурився Боря. — Чуйте, хлопці, «нормальний» каже. Ганьба таким лікарям! Ми знайдемо собі альтернативного лікаря, будеш знати, як наших «нормальними» обзивати!..

Лежу, важко дихаю і думаю: «Опри- томлювати чи нехай ще біля мене покрутяться». Аж бачу красчком ока, лікарка дістала з шафи здоровенний шприц, прилаштувала до нього голку з добряче шило завбільшки. «Еге, — подумалося, — діло не жарт, треба швидше змотуватися». Зітхнув тяжко, підвівся з канапи, для виду похитнувся і сів. Братва весело загомоніла, а Боря до мене:

— Вітю, дороженький, тобі вже полегшало?

— Ага, — мугикнув кволенно. Та й до дверей, бо лікарка вже зі шприцом підійшла до мене.

— Стій, стій! — притримав мене Степан і до лікарки: — Зараз же виписуй йому лікарняний на десять діб.

— Не випису, не маю права, — відповіла вона зухвало.

— Ти хто тут така, на кого працюєш? — пішла в наступ братва. — Вкорочувати життя людині всі маєте право, а рятувати нема кому. Ганьба-а-а!..

Піймала братва директорового персонального шофера, посадила мене у «Волгу» і додому. Зробивши таке милосердне діло, Боря потягнув братву до цеху, і там такий, кажуть, мітинг заварили, що сам директор прибіг вгамовувати. Мало не на коліна падав, аби сінчити усе миром. Пообіцяв створити комісію для розслідування ганебного вчинку Македона та примусити його сплатити мені лікарняні, а заводіві — за простій мого верстата. І все — зі своєї кишені.

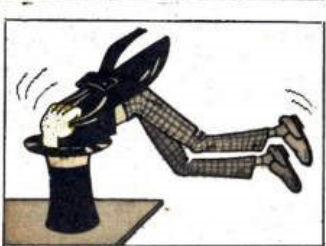
Ех, було б усе добре, якби не один нюансик. За якихось кілька днів, вияляється, почалася приватизація. Прибіг я на завод акції викуповувати, а братва мені й каже:

— Запізнився ти, Вітуню. Ми заводик уже викупили. І кожна людина в нас тепер на рахунок. І мітингувати нам ніколи. Працювати треба. Тож пошукай собі яєсь державне підприємство...

Іван ГАЙДАЙ.

м. Херсон.

Мал. І. МАРИНИЧЕВОЇ

Страшне перо
НЕ В ГУСАКА...

«Прошу редакцію направити мою жалобу в обком партії, пусть помогут мне в этом издательстве».

«Подтверждением сущест- вующему геноциду является пре- ждевременная дважды беремен- ность жены сына».

«Прошу рассмотреть мое мнє- ние исключительно в рамках до- стигнутого плюрализма».

«Мені, а також майже всім односельчанам тріснули нерви в період перестройки».

«Шлюзи ставки були розриті екскаватором і була випущена вся дика риба».

«У зав. фермою шайка своя з доярок і іздових...»

«...Прошу меня извинить за то, что совсем неграмотно написал но иначе честь моя не позволяет...»

«Чим молодь і всі жителі села должны разкликаться после работы и у вехидние дни. Пожилого віку випивкой, молодь — наркониз- мом».

[3 листів].
Зібрав О. ВЛАДЬКО.

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Та що ви, яке хуліганство? Це звичайний полтергейст...

КОРОТКО КАЖУЧИ

Своя сорочка ближче до тіла, але де ж її взяти?

На вітрі перемін можуть виникати протяги.

Із усіх форм перевагу віддавав тільки парадний.

За все треба платити? Але ж ми переплачуємо!

м. Могилів-Подільський.

Йосип ТЕПЛИЦЬКИЙ.

ЗНАЙОМТЕСЯ БЛИЖЧЕ

Здавалося б, наш читач добре знайомий із Олександром ЛУК'ЯНЕНКОМ — у нього ж бо поважний стаж перчанського авторства, «Бібліотека Перця» кількома його книжками поповнилася. Щоправда, на якийсь час він був угамувався як сатирик. Зате одкрився людові з іншого боку: кинувшись у так звану серйозну літературу, написав і опублікував кілька повістей.

І ось уже із двох боків знаний читацькій громаді як прозаїк. О. Лук'яненко вперше постає перед нею іще в одній іпостасі: сьогодні подаємо добірку його сатиричних віршованих мініатюр під загальною назвою

ПРИКМЕТА ЧАСУ
Коли громада у нужді,
Страшенно плодяться вожді.

З ГАЛУЗІ СЕКСУ
Шукаємо свій секс.
Берем свої висоти.
Деся там — повсюди секс,
У нас — кругом сексоти.

КРАСНОПРОМОВЕЦЬ
На мітингах зривав овації,
Як виграші на облігації.

З ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ХРОНІКИ

Півроку депутати
Проводили дебати —
І врешті ще один закон

Затвердили зі скрипом:
«Молоти легше язиком,
Ніж молотити ціпом».

БРАКОНЬЕРИ-ЦІНУВАЛЬНИКИ
Спіймали рибку золоту
на бронзовий гачок
та й з'їли.

Тут би і мовчок.
Аж ні! Триндять сволота
про вищу вартість злота.

ПЕРЕМОЖЕ СИЛЬНІШИЙ
Зять, як відомо, любити взять,
А тестя не завжди любить дати.
Є думка, що для зятя
Це іспит на завзяття:
Як витримаєш тест,
Сквітнує тестя.

ГРИМАСІ ЕКОНОМІСТІВ
Громадяни Ікс і Зет
Орендують вдвох клозет —
Й завдяки оренді
Попивають бренді.
Всівшись на веранді.
В кримській Ореанді.
А бідака фермер Влас
В Кобеляках хлебче квас.

НЕСХИБНЕ ЖАЛО
Він вас ударив би й кинджалом,
Але штринне гадючим жалом,
Бо поступатись й кинджал
Несхобності гадючих жал.

ТЕПЕР БЕЗ МАКУ
Колись, бувало, дулю з маком
Презентували нам зі смаком.
Тепер підносять просто так...
Заборонили сіять мак.
Це наслідки кампанії
Супроти наркоманії.

НА ЧЕРК РОДОВОДУ
Нема нічого без причини.
Якийсь козак — не знаю чим.
Перелякав на смерть козу,
Затягнув біду у лозу.
Коза трусила кізачки —
І з них плодилися козачки.
Що звичай козачі
Міяли на козачі.

ДУМКИ МИМОХІДЬ

Ослу не треба доводити, що він не верблюд.

Не в грошах щастя, але щоб у цьому
впевнитися, треба їх мати.

А. ТОНДІН.

Так усе життя й простоїш на порозі
світлого життя.

В. НАЛЬОТОВ.

Любив усе персональне, окрім персональної
відповідальності...

О. СУХОМЛИН.

ФЕНОМЕН

Трапилось так, що проповідник ужив слово «феномен». Після богослужіння до нього підійшов парафіянин, щоб уточнити значення незнайомого слова.

Проповідник відкараскався од нього, пообіцявши розтлумачити це слово наступної неділі.

І ось, коли настав обіцяний день, священик дав таке визначення:

— Якщо ти побачив корову, це не феномен. Якщо ти побачив куц шипшини, це теж не феномен. Але коли ти бачиш корову, яка вселася на шипшини і цвірінькає, мов горобець, — оце і є той самий «феномен», брате мій...

МОЖНА ДОДАТИ

Власник одного досить відомого магазину, в якому з великим успіхом ішла реалізація окулярів, давав настанови своєму сину, як вести розрахунки з покупцями.

— Слухай, синку, — пояснював він, — як тільки ти підігнав смельця і відвідувач запитав про оплату, відповідай: «З вас десять доларів». Потім зроби паузу і придишись до виразу обличчя. Якщо воно від цього не пересмикнулося в нервовій судомі, тоді продовжуй: «За опрау. Лізинг вам обійдеться ще в десять доларів». Після чого знову затримайся на мить і уважно спостерігай за ним. Якщо і цього разу жодна жилка на його фізіономії не здригнеться, можна твердо додати: «Кожна».

ПОРАДА

У розпалі ділового ранку в окружного агента по сільському господарству пролунав телефонний дзвінок.

Телефонувала жінка, яка, з її слів, тільки-тільки починала освоювати птахохерму і вельми хотіла знати, як довго їй треба залишати півня наодинці... з курми.

— Одну хвилину... — сказав агент, котрий у цей час був зайнятий розмовою по іншому телефону.

— Велике спасибі, — гаряче подякувала хазайка птахохерми і повісила трубку.

НІЧОГО, КРІМ ПРАВДИ

Одного разу капітан корабля записав у судовому журналі: «Сьогодні помічник капітана був п'яний». Коли помічник отямився, то був прикро вражений і розгніваний. Він почав умовляти капітана викреслити запис, заявивши, що нічого подібного до цього з ним не траплялось і не трапляється надалі. На що капітан відпарировав: «В нашому судовому журналі ми пишемо тільки правду і нічого, крім правди».

На наступному тижні вже помічник капітана вів судовий журнал, в якому зробив такий запис: «Сьогодні капітан був тверезий».

ПЕЧЕ...

— Чому ртуть підноситься вгору, коли опустити термомір в гарячу воду?

— Бо, певно, пече їй, пане професоре.

Переклад Степана ГРИЦЕНКА та Володимира СИТІНА.

Головний редактор
Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:

В. БОЙКО,
В. БОНДАРЕНКО,
А. ВАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ
(головний художник),
Ю. ІЩЕНКО

(відповідальний секретар),

Д. МОЛЯКЕВИЧ,
М. ПРУДНИК,
І. СОЧИВЕЦЬ,
В. ЧЕПІГА

(заступник головного редактора).

Засновник — видавництво
«Радянська Україна».

Співвидавці:
видавництво
«Радянська Україна»,
редакція журналу «Перець».

Зареєстровано
Держкомітетом УРСР по пресі.
Свідоцтво № 140.

Журнал «Перець» № 17 (1347)
(на українському мові)
Видавництво «Радянська Україна».

Здано до набору 02.08.91.
Підписано до друку 23.08.91.
Формат 70×108, Папір офсетний № 2.
Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк.
14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк.
Тираж 1092150 прим. Зам. 01100171.

Ціна 50 к. (для передплатників — 40 к.)

С Журнал «Перець» 1991 р.

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Телефони:
приймальні 441-82-14,
відділу листів та скарг
441-89-38, 441-89-15,
художнього відділу 441-89-11.

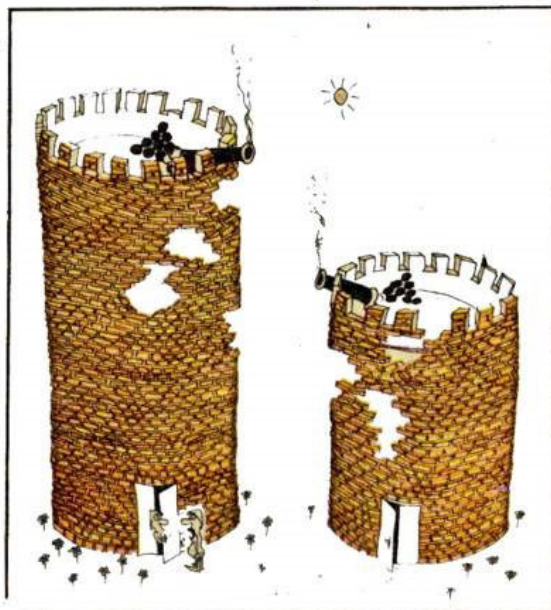
Адрес редакції:
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються.
Передруковуючи із журналу матеріали,
треба обов'язково посилатися
на «Перець».

Журнальний комплекс
видавництва «Радянська Україна»,
252146, Київ-146, вул. Героїв космосу, 6.
Журнальний комплекс
видавництва «Радянська Україна»,
252146, Київ-146, вул. Героїв космосу, 6.

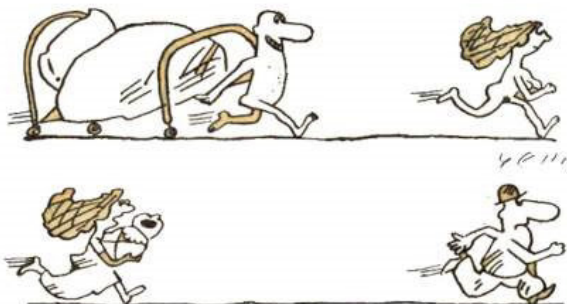
Темі малюнків цього номера
придумали: В. Адамович, А. Ва-
силенко, Р. Друкман, Ю. Іщенко,
О. Коноваленко, С. Федько.

— Чи не позичите мені трішки по-
роху?

— Це хто — Леон?!
— Так, дійсно, я зовсім забула тобі
сказати...

— Я ж тільки прийшла поскаржитися,
що пан надто голосно стукає...

MAZDA

Мазда — це успіх!

Мазда — це гарантія!

Мазда — це престиж!

Тільки «МАЗДА» дає вам гарантію!

Спільне підприємство «МІНОЛТА-ТРЕЙДІНГ-УКРАЇНА» — єдина фірма на Україні, яка продає й забезпечує гарантійне обслуговування всесвітньовідомих японських автомобілів «МАЗДА».

«МАЗДА» — це автомобіль, оптимальний для умов експлуатації на Україні: зміцнена ходова частина, дизельний двигун адаптовано до вітчизняного пального.

«МАЗДА» — це підвищена комфортність і сучасний дизайн.

Купивши у нас «МАЗДУ», ви матимете гарантійне і післягарантійне сервісне обслуговування в спеціалізованих майстернях. На Україні тільки ми продаємо автомобілі приватним і юридичним особам, використовуючи всі види розрахунків.

Оплата автомобіля і запчастин у вільно конвертованій валюті, обслуговування — за карбованцями.

Ціни нижчі за середньоєвропейські на 30%.

До уваги керівників організацій, підприємств, колективів! Придбавши автомобіль за валюту, ви можете продати його своїм співробітникам за карбованцями!

Ми будемо раді зустрічі з вами. Телефонуйте нам у Києві:

417-71-20, 417-81-23.

Наша адреса: 252080, Київ, вул. Туровська, 13.

Факс: 417-83-86.

Телекс: 131344.

УВАГА! В ЦЬОМУ НОМЕРІ І ПОСТІЙНО! РЕКЛАМА В «ПЕРЦІ»!

Ваша інформація, творчо опрацьована і подана яскраво, з вигадкою та гумором, одразу приверне увагу читача.

Отже, ВАМ ПОТРІБЕН НАДІЙНИЙ ПАРТНЕР? Немає нічого простішого — серед півторамільйонної армії наших читачів неодмінно такий знайдеться. І шукає він саме Вас! ВИ ХОЧЕТЕ ВИГІДНО ВКЛАСТИ ГРОШІ? Реклама в «Перці» — Ваш авторитет на українському, союзному та світовому ринках, Ваш майбутній прибуток.

ВИ ХОЧЕТЕ ВИЙТИ НА СВІТОВИЙ РИНОК? Немає проблем. «Перець» читають в Америці, в Німеччині, в Канаді, в Австралії, у Франції та Японії.

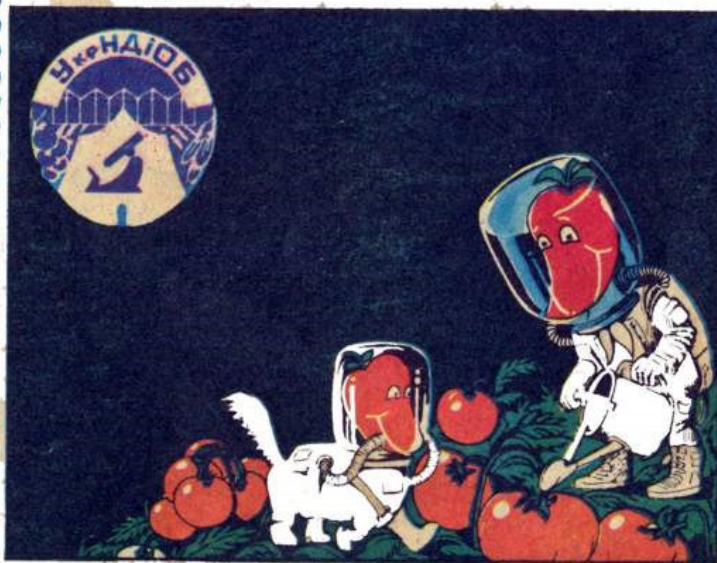
Ви зрозуміли, що без реклами в «Перці» вам не обійтися? Тож — запрошуємо. Ціни у нас — договірні, але нижчі, ніж в інших виданнях.

Для гарантійних партнерів — знижка 15%. Укладайте з «Перцем» довострокові угоди! Для публікації необхідно подати: гарантійний лист з реквізитами (рахунок у банку, телефон, адреса), підписаний керівником та голобухром, а також засвідчений круглою печаткою.

Чекаємо на Ваші дзвінки по телефону 441-89-15.

ПЕРЕЦЬ — це не тільки смішно, а й смачно!

Проте їсти мої сторінки категорично не раджу. Для цієї мети значно краще прислухатися вам

солодкий перець сортів «ПІОНЕР» та «ДРУЖОК»!

Український науково-дослідний Інститут овочівництва та баштанництва гарантує:

лише 100 днів потрібно «Піонерів» від посадки до збирання врожаю! Раннє достигання плодів та холодостійкість дає змогу збирати великі врожаї у західних районах України. Районовано сорт також і спеціально для моїх читачів у Брянській, Курській, Орловській, Кемеровській, Джезказганській областях та Алтайському й Хабаровському краях.

«Дружок» вирізняє лише на 10—12 днів пізніше «Піонера», але дає більший врожай, бо його перчини великі й м'ясисті. Сорт прекрасно консервується.

Як фахівець з питань перцевознавства, настійно раджу вам розводити саме ці найперспективніші нові сорти!

Любителі ж томатного соку, безперечно, будуть у невимовному захопленні від

помідорів «ЛЮБИМІ»,

створених спеціально для виготовлення цього чудового напою! Сорт малотранспортабельний, тому рекомендується для особистих городів та орендних і малих сільськогосподарських підприємств.

Ага, ви вже облизуваетесь! І дуже правильно робите. А щоб якомога швидше мати ці прекрасні сорти овочів у себе, мерціям надсилайте свої замовлення в об'єднання «Укрсортонасіявочів» [252053, м. Київ, вул. АРТЕМА, 18], і до 1993 року для вас виростять насіння. Ціни договірні.

УСІМ! УСІМ! УСІМ!

Якщо ви хочете крокувати у ногу з науково-технічним прогресом, зробіть перший крок до київського магазину-салону «Прилади та обчислювальна техніка», двері якого для вас розчинені по проспекту 40-річчя Жовтня, 126.

На вас чекає широкий вибір засобів оперативного зв'язку, вимірювальних приладів, телефаксів, різних типів розмножувальної техніки, персональних комп'ютерів вітчизняних та іноземних фірм, програмного забезпечення та багато іншого, котре вам потрібного.

І все це — за цінами, нижчими від ринкових.

Наші телефони: 261-40-85, 261-34-51, 261-31-86, 261-31-75; телефакс: (044) 263-32-77; телетайп: 132065 МЕРА.

3 ЖИТТЯ ПЕРВІСНОЇ ЛЮДИНИ

Мал. А. Василенка

